

GYMNASIEARBETET

- ATT SKRIVA VETENSKAPLIGT

Ditt gymnasiearbete ska bygga kring den frågeställning du kommit fram till i slutet av vårterminen i årskurs 2 och du ska i ditt arbete besvara din frågeställning utifrån de fakta du presenterar. Du bör använda flera källor och förhålla dig kritiskt och självständigt kring till dessa. Om du citerar en källa måste du uppge varifrån citatet kommer. Kom ihåg att alltid ha din frågeställning i bakhuvudet under tiden du arbetar med gymnasiearbetet.

Ditt arbete bör innehålla följande punkter:

Förstasida

Här skriver du titeln på ditt arbete. Förstasidan innehåller uppsatsens titel och eventuell underrubrik, ditt namn, skolans namn och läsår, samt din handledares namn.

Abstract

Allra först i ditt arbete finns ditt abstract - en **sammanfattning** av ditt arbete. Du skriver hur du gått tillväga och vilka resultat du kommit fram till. Ditt abstract ska, som namnet antyder, vara skriven på engelska. Skriv ditt abstract **sist av allt**, när resten av ditt arbete är helt färdigt.

Innehållsförteckning

Rubriker och underrubriker som ger ditt arbete struktur. Word har bra mallar för innehållsförteckningar. Följ dem.

Inledning

Presentera ämnet och varför du valde det. Beskriv hur du fick idén till gymnasiearbetet och frågeställningen. Försök att väcka läsarens intresse.

- **Syfte och frågeställningar**

Under rubriken syfte och frågeställning/ frågeställningar presenterar du ditt syfte och den/de frågeställningar du tänker undersöka och vad du ville uppnå med ditt arbete.

- **Avgränsningar**

Tänk på att avgränsa din frågeställning och för att kunna fördjupa din undersökning med frågor du valt att fokusera på. Om du exempelvis inte tar upp något som annars kunde varit självklart att ha med, så redogör du också för vilka avgränsningar du gjort i arbetet.

- **Material och metod**

Du ska också redovisa vilken metod du har använt i ditt arbete t.ex. intervjuer, enkäter, föreläsningar eller litteraturstudier.

- **Källkritik**

Källkritiken är en viktig del i ditt arbete. Den kritiska granskningen av ditt material är en av de mest grundläggande punkterna i ditt arbete. Fundera över hur relevanta de uppgifter du fått fram är. Försök

förstå vem som står bakom "källan". Är det en förstahandsuppgift, eller är här informationen förmedlats till något eller några? Vilken roll spelar källan i ett större sammanhang? Är det en part i en konflikt som vill lägga fram problemet på sitt sätt? Vem för talan och med vilket syfte? I vems intresse uttalar källan sig?

Huvuddel (men kalla den inte så...)

Här presenterar du de fakta du använder dig av för att besvara din frågeställning. Använd passande rubriker och underrubriker. Ta ställning till det fakta som är relevanta att ta med i ditt arbete. Tänk på dispositionen och presentera fakta i logisk ordning. I detta avsnitt ska du inte ha med några egna åsikter. Tänk även på att presentera och bearbeta andras analyser och åsikter i ditt aktuella ämne (och inte enbart uppslagsverk av olika slag), det kan bidra till att din analys senare kan bli mer djupgående då det finns åsikter att ta ställning till och ventilera.

Diskussion/Analys

Här ska du knyta ihop den/de frågor du ställde i inledningen av ditt arbete. Du besvarar och diskuterar frågan/frågorna. Dra slutsatser av det du kommit fram till under arbetets gång och **diskutera** dina resultat. I detta avsnitt **får** du ta egen ställning, men det måste framgå vad som är dina egna slutsatser och vad som andra har tyckt. Motivera dina ställningstaganden och undvik löst tyckande.

Källförteckning

Här listar du alla källor du har använt dig av; böcker, tidningsartiklar och Internetsidor som du har använt i ditt arbete.

KÄLLHÄNVISNINGAR

Så fort du hämtat en uppgift någonstans ska du ange källan. Syftet med att källhänvisa är att tala om varifrån du har hämtat dina uppgifter. Den är också till för att läsaren ska kunna hitta och läsa ursprungstexten och kontrollera att du inte har hittat på dina uppgifter, eller för att kunna fördjupa sig ytterligare i ämnet.

Två varianter av källhänvisningar

Enligt **Harvardssystemet** anges källan inom parentes och enligt **Oxfordsystemet** markeras källan med en notsiffra och anges i en fotnot längst ner på sidan. Du kan använda dig av det system du vill, men kom ihåg att använda samma system konsekvent i ditt arbete.

Harvardssystemet

Enligt detta system anger du efternamn på författaren, år och sidnummer inom parentes direkt efter det att du använt din källa. (Janson, 2002: 57)

Fullständiga upplysningar om bokens titel och annat kommer senare i källförteckningen. Om du refererar till samma källa flera gånger är det lämpligt att använda referatmarkörer "Janson (2002:57) hävdar också att...", "Däremot antyder Janson (2002:57) att...", och då behöver du endast ange årtal och sidnummer i parentes.

Oxfordsystemet

Enligt detta system anger du författarens namn, verkets titel, förlag, utgivningsår och sidnummer första gången.

Se exempel längst ner på denna sida¹. Använder du samma källa flera gånger efter varandra utan att hänvisa till någon annan emellan skriver du "ibid" i fotnoten. Om du använder samma källa flera gånger, men växlar mellan två eller flera källor, räcker det med att skriva författarens efternamn, årtal, och de sidor du använt².

Kom ihåg att alltid använda **dina egna ord** när du **refererar** till någon annans verk. Om du vill använda ursprungstexten citerar du och visar detta genom att använda citattecken runt citatet och hänvisa till källan.

Är ditt citat långt (oftast fler än tre meningar) skriver du det i ett eget stycke med bredare marginaler:

"Romarna hade ett sätt att räkna tiden som fortfarande har sitt intresse, eftersom vi i stort sett fortfarande använder deras system och har bevarat deras månadsnamn."³

Källförteckning

I slutet av din uppsats gör du en sammanställning över de källor du använt dig av. Källförteckningen görs på en egen sida. Den ska vara i alfabetisk ordning, sorterad efter författarnas efternamn. Referenser för böcker, tidningar och hemsidor innehåller olika information, men grundläggande för källförteckningen är att följande uppgifter ska finnas med:

Författarens namn, utgivningsår/datum, textens titel.

Ett enkelt sätt att göra en korrekt referens är att söka reda på titeln i *Libris*, forsknings- och universitetsbibliotekens gemensamma databas. Sök fram bokens katalogpost och klicka på länken *Skapa referens*.

Det finns skillnader mellan Oxfordsystemet och Harvardsystemet:

Harvardsystemet

Böcker:

Författarens fullständiga namn (Årtal inom parentes med punkt efter.) *Bokens titel är kursiverad med punkt efter.* Upplaga om det inte är den första upplagan. Förlagsort: Förlag.

Ex: Burman, Carina (1996). *Den tionde sånggudinnan*. Stockholm: Bonniers

Tidningar/tidskrifter

Författarens fullständiga namn (Datum för publicering). *Artikels titel är kursiverad med punkt efter.* Tidningens namn.

Ex: Carlsson, Sune (2011-11-15). *Forskning kring mobilens användning*. Aftonbladet.

¹ Tore Janson, *Latin – kulturen, historien, språket* (Wahlström och Widstrand, 2002) s. 57

² Janson, 2002, s. 57

³ Janson, 2002, s. 50

Webbsidor

Författaren/ägaren av webbsidan (Datum för publicering/senast uppdaterad). *Sidans titel är kursiverad med punkt efter.* Hämtad från: hela länkadressen. Läst datum då du besökte sidan.

Ex: Svenska datatermgruppen. *Information om datatermer.* Hämtad från <http://nada.kth.se/dataterm>. Läst 2011-11-15.

Oxfordsystemet

Böcker

Författarens fullständiga namn med punkt efter. Bokens titel är kursiverad med punkt efter. Förlag, Förlagsort, Årtal.

Ex. Burman, Carina. *Den tionde sånggudinnan.* Bonniers, Stockholm, 1996.

Tidningar/tidskrifter

Carlsson, Sune. *Forskning kring mobilens användning.* Aftonbladet. 2011-11-15

Webbsidor

Författaren/ägaren av webbsidan med punkt efter. *Sidans titel är kursiverad med punkt efter.* Hämtad från: hela länkadressen, datum när sidan senast uppdaterades om det framgår. Läst datum då du besökte sidan.

Ex. Svenska datatermgruppen. *Information om datatermer.* Hämtad från <http://www.nada.kth.se/dataterm>. Läst 2011-11-15

SEMINARIUM

Gymnasiearbetet avslutas med ett seminarium där deltagarna i gruppen ger respons på varandras arbeten. Du är huvudansvarig för att opponera på en kamrats arbete, men se till att ha läst igenom allas arbeten ändå så att du kan delta i diskussionen.

Seminariet hålls i **positiv anda** och kritik som framförs ska vara **konstruktiv**. Kom ihåg att en uppsats inte behöver vara dålig även om den innehåller brister. Försök att ta tillvara på tips ni får. Det är oerhört lärorikt att få synpunkter från andra på det man jobbat med, eftersom man själv kan bli blind för vissa saker i sin text. Vidare bör du tänka på att inte uppehålla dig för mycket vid formaliteter. Det är innehållet i uppsatsen som är det viktigaste. Glöm inte bort att lyfta fram det som är **bra** i uppsatsen.

Alla opponenter bör ha med sig två frågor om uppsatsen att diskutera på seminariet, efter granskningen av rapporten. Dessa frågor ska vara av diskuterande karaktär och kunna diskuteras av hela gruppen.

1. Författaren har ordet

Har författaren själv upptäckt något han/hon vill ändra eller förklara?

2. Opponenten sammanfattar uppsatsen

Vilket syfte hade författaren?

Hur har han/hon gått tillväga för att få svar på frågorna i syftet?

Vilka fakta har presenterats?

Vilka slutsatser kommer författaren fram till?

3. Författaren godkänner sammanfattningen eller kommer med kommentarer.

4. Opponenten granskar uppsatsen. Tips på saker att ta upp:

- Vad är uppsatsens styrkor?
- Fungerar inledningen intresseväckande?
- Är frågeställningen relevant och tydligt formulerad?
- Har författaren besvarat de frågor som ställdes i syftet?
- Har författaren valt en bra metod för att få svar på frågorna?
- Presenteras relevanta fakta?
- Hur är strukturen, dispositionen? Har författaren följt en "röd tråd" i uppsatsen?
- Är slutsatserna välgrundade?
- Finns oklarheter?
- Fungerar källhänvisningar?
- Finns det saker i uppsatsen som du skulle ha gjort annorlunda?
- Är uppsatsen någorlunda korrekt?
- Vad har du lärt dig av uppsatsen?

5. Seminarielidaren avslutar seminariet.

Lycka till med ditt gymnasiearbete!